

INFORMACIÓ PER ALS HOTELS I CÀMPINGS EN LES ACTUACIONS CONTRA EL MOSQUIT TIGRE

30 Juny 2016

Des de l'any 2009 es tenen notícies de la presència d'*Aedes albopictus* o mosquit tigre a la Comunitat Valenciana. Enguany es troben per primera vegada larves en desenvolupament en les poblacions de Torrevieja i Orihuela. A partir d'aqueix moment, la seua extensió s'ha anat incrementant i actualment el tenim perfectament establert en nombrosos municipis de les tres províncies.

El mosquit tigre es caracteritza per ser un mosquit de picadura agressiva, d'acusada coentor, i que pot ser causant de la transmissió d'agents patògens, com el dengue i el virus de Chikungunya que han ocasionat brots en el sud d'Europa en els últims anys. Recentment s'ha inclòs la preocupació pel virus del Zika.

Fins a la data no s'ha produït cap contagi d'aquestes malalties a la Comunitat Valenciana (casos autòctons). Tots els casos descrits en la nostra comunitat han sigut contagiats en altres països (casos importats).

Nombroses vegades es confon amb altres espècies del mateix grup, donada la seua peculiar coloració, negre amb bandes blanques, i que està present en altres espècies que no piquen l'home sinó les aus, fonamentalment, i la presència de les quals és freqüent a la nostra Comunitat.

Per aquest motiu, de cara a aclarir, millorar i aconsellar la millor manera d'actuar contra aquesta espècie, es resumeixen aquells aspectes més rellevants que han de servir de guia als responsables d'establiments hotelers i càmpings de la Comunitat, amb la finalitat de mantindre informats els viatgers, minimitzar riscos i establir les millors vies d'actuació contra aquest vector.

Les actuacions han d'estar basades, principalment, en dos aspectes:

1.- Informació als visitants.

2.- Aplicació de les accions adequades per al control de les seues poblacions en l'entorn hotelier i del càmping.

INFORMACIÓ ALS VISITANTS

És important traslladar la idea que el mosquit tigre en la Comunitat no transmet cap virus, la picadura és simplement molesta i és prevenible.

1. Amb el bon ús dels repel.lents:

Els repel.lents constitueixen un mitjà de protecció enfront de les picadures de mosquits, complementari a altres mesures ambientals i de comportament, com l'ús de mosquiteres en portes i finestres.

Els repel.lents cutanis estan compostos d'una substància activa que allunya els insectes sense matar-los, i estan concebuts per a la seua aplicació sobre les parts del cos no cobertes. La durada de l'efecte protector varia de 4 a 8 hores, segons la naturalesa i concentració de la substància activa i les condicions de treball (sudoració, temperatura i humitat de l'ambient...).

Recomanacions sobre el seu ús:

- Usar-los principalment durant el dia, en l'exterior i durant el temps necessari, complint estrictament les seues instruccions d'ús.
- No han de polvoritzar-se o aplicar-se directament sobre la cara, ni mucoses, ni lesions cutànies.
- Utilitzar repel.lents de mosquits com DEET, picaridina, o IR 3535 només en la pell exposada i/o roba, seguint les indicacions del fabricant. No utilitzar repel.lents per davall la roba. L'ús de repel.lents basats en DEET no es recomana en xiquets menors de tres mesos d'edat.
- Després del bany o la pràctica intensa d'esport, ha de repetir-se l'aplicació. Si s'empra crema solar, aplicar-la 20 minuts abans que el repel.lent.
- Quan ja no faça falta el repel.lent, netege bé la pell amb aigua i sabó.
- Si es presenta algun tipus de reacció en la pell després de la seua aplicació, s'ha de llavar la zona amb aigua i sabó i consultar un professional sanitari.
- Els xiquets no han d'aplicar-se el producte ells mateixos, és necessari que ho faça un adult, per a evitar que amb les mans impregnades, es toquen els ulls i/o la boca.

•Aromateràpia: Per la breu durada de la seua eficàcia, generalment inferior a 20 minuts, i els riscos associats d'al·lèrgia o fotosensibilitat, no es recomana l'ús d'olis essencials com a mitjà de protecció contra els mosquits.

2. Eliminació de focus de cria en zones d'exterior càmpings/hotels

El mosquit tigre, *Aedes albopictus*, es troba perfectament adaptat a l'entorn urbà, on aprofita petits tolls d'aigua per a la seua reproducció; per a evitar-lo es recomana:

RETIRAR de la intempèrie objectes que puguen acumular aigua com joguets, plats davall dels tests, botelles, cendrers, poals, arruixadores, piscines de plàstic.

BUIDAR ben sovint els plats per a beguda d'animals domèstics (no omplir-los) i altres objectes que acumulen aigua després de les pluges.

TAPAR hermèticament o amb tela mosquitera de malla d'1 mil·límetre depòsits o bidons en què s'acumule aigua.

ACTUACIONS EN CÀMPINGS I HOTELS

Els establiments hotelers que tenen zones exteriors, com jardins, piscines, terrasses o els càmpings que estan a l'aire lliure, poden aplicar accions preventives evitant possibles focus de cria del mosquit i accions de control amb tractaments específics.

A més, es poden fer tractaments per al control del mosquit, sempre a través d'empreses especialitzades i autoritzades per a l'ús de biocides.

A. ACTUACIONS PREVENTIVES:

Les actuacions preventives se centraran a eliminar o evitar acumulacions d'aigua en diferents zones:

1. Aigües de consum humà, residuals i clavegueram

Aquests establiments turístics, normalment s'abasteixen d'aigua de xarxa, però a vegades disposen d'abastiments propis, com ara pous, depòsits, depuradores, etc. Aquestes instal·lacions han de tindre un manteniment adequat per a evitar focus de cria del mosquit tigre. Si, per exemple, en un depòsit hi ha fissures, poden produir-se acumulacions d'aigua, on les larves del mosquit poden proliferar. Una altra de les males pràctiques pot ser tindre objectes al voltant de les instal·lacions que acumulen aigua.

Les xarxes de sanejament d'aigua solen tindre unes reixetes per a arreplega d'aigües pluvials amb basses d'aigua permanents, que suposen un potencial focus de cria.

Per això s'han de mantindre amb una bona neteja i, amb vigilància especial d'aquests embornals.

Cal mencionar que les labors relacionades amb l'arreplega de residus, la neteja de carrers, la realització d'obres de canalitzacions o altres, tenen una important repercussió, ja que una planificació de les activitats en què no s'haja tingut en compte la possibilitat d'afavorir establiment i/o cria del mosquit tigre, pot ser determinant per al seu control. La coordinació entre els serveis de neteja de la xarxa de sanejament i les empreses de tractament és imprescindible, perquè l'eficàcia siga màxima.

2. Jardins i zones amb vegetació

En zones d'exterior amb plantes cal evitar, en general, que s'acumule aigua entollada; per a això, es poden seguir els consells següents:

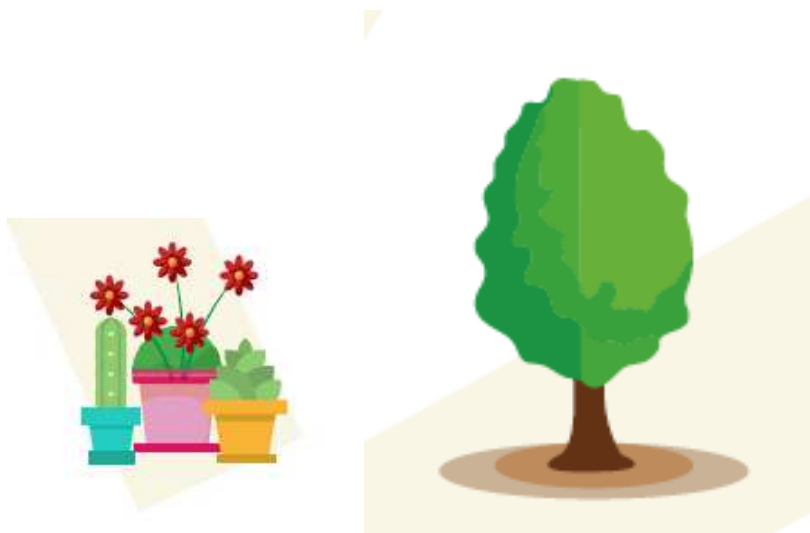
-Disposar de reg controlat, preferentment per degoteig, per a evitar les entollades d'aigua.

-Evitar que els objectes d'ús habitual per a la jardineria (arruixadores, safates, bidons...) es queden en l'exterior i acumulen aigua de pluja. Qualsevol objecte en l'exterior haurà d'estar tapat o boca per avall i, si conté aigua, canviar-la cada setmana.

-En les plantes d'exterior que requereixen estar amb aigua de forma contínua: substituir l'aigua setmanalment, utilitzar pitxers que no permeten l'accés dels mosquits a l'aigua, o mantindre les plantes en gel hidratant en compte d'aigua.

-Si es disposa de zona d'arbres, revisar els forats dels arbres i omplir-los amb arena sintètica o algeps.

-És habitual utilitzar plats baix dels testos per a la hidratació de les plantes: cal buidar-los periòdicament o substituir-los per escumes absorbents o altres sistemes més eficients i segurs. Si s'usen, hauríem de buidar-los ben sovint, almenys setmanalment, i tornar a posar-hi aigua neta.

3. Piscines

Les piscines amb bon manteniment i nivell d'aigua elevat no seran mai un problema de mosquits tigre. Poden servir de focus de cria per a mosquits tigre només si el nivell de l'aigua és molt baix.

Si es tracta de basses sense cloració ni manteniment o piscines abandonades durant l'hivern, sí que poden servir de cria per a altres espècies de mosquits.

S'aconsella no buidar les piscines, ja que per poc que ploga s'acumularà un poc d'aigua, que serà suficient per a provocar el problema. Tractar l'aigua amb clor tot l'any, en especial de març a novembre.

També cal tindre precaució amb les lones que cobreixen les piscines, ja que sobre elles també es pot acumular aigua de pluja i crear focus de cria.

4. Altres estructures

- Sistemes de drenatge de les teulades:

Atenció amb aquests elements. No sols poden criar-se larves de mosquit tigre en el sífó o connexió al clavegueram que veiem en el sòl. Si la canal horitzontal de la teulada està obstruïda per fulles, la qual cosa succeeix ben sovint, pot convertir-se en un lloc de cria ideal, lluny del nostre abast.

És per això, que s'aconsella la inspecció periòdica, especialment després d'èpoques de pluja i la neteja de fulles i arena que puga obstruir-les.

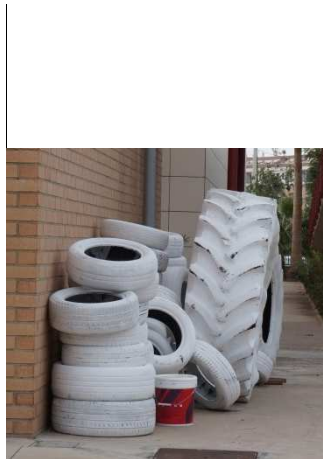
- Subsòls inundats

Certs edificis poden tindre un subsòl no habitable, anomenat cambra sanitària. Si es produeix una inundació a causa del nivell freàtic o per la ruptura de conduccions d'aigua, pot deixar-ne acumulacions i generar un problema de mosquits.

La solució és estrictament estructural, per mitjà de reparació i correcte manteniment de l'edifici.

- Elements decoratius i lúdics:

Revisar els elements que puguen acumular aigua després de les pluges o els regs, i buidar-los per a evitar que queden entollats i servisquen de focus de cria per al mosquit tigre.

- Fonts ornamentals:

Les fonts han de mantindre's en funcionament, clorades i netes o bé buides, segellada l'eixida d'aigua, i netes de manera que no acumulen aigua.

B. ACTUACIONS DE CONTROL:

El control de l'aplicació de mesures correctores, per part de les empreses contractades, resulta especialment important per a evitar infestacions. En elles, les actuacions larvícides han de regir les actuacions, limitant els adultícides a aquelles rares ocasions en què resulte imprescindible la seua aplicació.

Per a realitzar tractaments contra mosquits es requereix la contractació d'empreses que complisquen una sèrie de requisits:

a) Inscripció de l'empresa inscrita, de forma actualitzada, en el Registre Oficial d'Establiments i Serveis Biocides, segons Ordre SCO/3269/2006 del Ministeri de Sanitat i Consum, i Decret 96/2004, del Consell de la Generalitat Valenciana.

b) Disponibilitat per part de l'empresa de personal acreditat per a l'ús de biocides segons la legislació vigent

c) Utilització de productes que estiguen obligatòriament inscrits en el Registre de Plaguicides no agrícoles o Biocides del Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat, utilitzant preferentment productes larvícides.

e) S'empraran les tècniques d'aplicació que minimitzen la quantitat de producte a utilitzar i el risc d'exposició a les persones i el medi ambient.

f) Compliment de la normativa mediambiental corresponent quan s'actue sobre zones naturals vulnerables per estar davall alguna de les figures de protecció de les incloses en la Llei d'espais protegits de la Comunitat Valenciana i espais afectats per la Xarxa Natura 2000, sent les zones d'especial protecció les d'aus (ZEPA), els llocs d'interès comunitari (LIC) i les zones d'especial conservació (ZEC).

Per a la realització d'un bon tractament, prèviament s'han de localitzar els punts de cria i en la mesura que siga possible, eliminar-los. Les entolades no evitables d'aigua, com embornals, es tractaran amb productes larvícides amb la periodicitat necessària per a evitar el creixement del mosquit (quinzenal com a mínim).

Els establiments, com a prevenció del risc vectorial del mosquit tigre i, per tant, de la seua dispersió i increment poblacional, han d'establir mesures de prevenció i control contra aquesta espècie.